

Iwona Młodkowska-Przepiórska

Truskolasy, st. 8, gm. Wręczyca
Wielka, woj. częstochowskie, AZP
85-45/-

Informator Archeologiczny : badania 29, 47-48

1995

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

grobowych, 3794 fragm. ceramiki, w tym kilka całych naczyń (te ostatnie wyłącznie o charakterze przystawek), 7 przedmiotów z brązu (5 stopionych paciorków, główka szpili, przedmiot nieokreślony) oraz 22 pakiety przepalonych kości ludzkich. Funkcjonalnie materiał określono jako ciałopalne cmentarzysko, którego obrządek pogrzebowy odzwierciedla dwojaki charakter grobów: jamowe, bezpopielnicowe i w większości z resztkami stosu (15) oraz również jamowe, lecz popielnicowe, z popielnicą nakrytą misą, z kilkoma naczyniami-przystawkami (często odwróconymi do góry dnem) i z resztkami stosu (5). W kilku przypadkach zaobserwowano w jamie grobowej kilka otoczek kamiennych, niewątpliwie pełniących rolę obstawy. Na podstawie cech obrządku pogrzebowego, cech morfologicznych ceramiki i ornamentyki naczyń można datować całość materiału na V okres epoki brązu.

3. Osada grupy gubińskiej z młodszego okresu przedrzymskiego — zakwalifikowano tu 10 obiektów nieruchomych: 5 jam, 4 paleniska i ziemiankę, a także 789 fragm. ceramiki. Być może z tym horyzontem kulturowym należy łączyć także zarejestrowane bryłki żuźla. Oprócz dystyngtywnych cech ceramiki (form, wygładzania przy wylewie, listw plastycznych, zgrubiania i karbowania wylewów) elementem pomocnym w datowaniu tego materiału jest stwierdzone tutaj w jednym przypadku następstwo stratyfikacyjne z grobem kultury łużyckiej (zniszczonym wtórnie przez ziemiankę grupy gubińskiej).

Cmentarzysko kultury łużyckiej na osi gazociągu nie zostało całkowicie odsłonięte z uwagi na fakt, że dalsza jego część jest tymczasowo niedostępna z powodu występowania strefy leśnej.

Dokumentacja i materiały do chwili całkowitego opracowania będą przechowywane w Ośrodku Naukowo-Konserwatorskim PP PKZ w Poznaniu.

Tarnowiec, st. 1, gm. Tarnów, woj. tarnowskie — patrz: młodszy okres przedrzymski — okres wpływów rzymskich

Truskolasy, st. 8
gm. Wręczyca Wielka, woj. czę-
stochowskie
AZP 85-45/—

Uniwersytet Wrocławski
Usługi Archeologiczno-Konserwator-
skie Częstochowa

Badania ratowniczo-interwencyjne prowadziła mgr Iwona Młodkowska-Przepiórowska wraz z Kołem Naukowym Studentów Archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego (T. Dąbrowska, M. Lenarcik, M. Opałińska, P. Paruzel, L. Pawlik, W. Witkowska, B. Włodarczyk). Finansowane przez Koło Naukowe Studentów Archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego. Cmentarzysko kultury łużyckiej.

Stanowisko zlokalizowane na cyplu nad małym ciekim — prawym dopływem Pankówki, ok. 400 m na południe od miejscowości Truskolasy, w znacznym stopniu zniszczone jest eksploatacją piasku i dzikim wysypiskiem śmieci. Badaniami objęto niewyeksplloatowaną część wybieżyska piasku, odkrywając 2 obiekty grobowe.

Grób 1 — jama o kolistym obrysie, średnicy ok. 0,5 m (spąg jamy 0,6 m od powierzchni gruntu), bez obstawy. W jamie popielnica dwustożkowa (na naczyniu ślady dwóch symetrycznie rozmieszczonych uch), w niej znaleziono kółko brązowe, zawieszkę brązową z kółkiem, guziczek brązowy oraz miniaturowe naczynko dwustożkowe z dwoma uchami, naśladujące formę popielnicy. Grób pozbawiony przystawek.

Grób 2 — jama o owalnym zarysie 0,65 x 0,55 m (spąg jamy 0,77 m od powierzchni gruntu), bez obstawy. W jamie popielnica stożkowa z cylindryczną szyjką, w niej fragm. kilkuzwojowej zawieszki z drutu brązowego, brązowy guziczek i kółko z taśmy brązowej. Przystawek brak.

Założono również 2 wykopy sondażowe w zniszczonych częściach cmentarzyska, nie natrafiając jednak na obiekty grobowe. Ze zniszczonej części stanowiska uzyskano: półku-

listy czerpak z taśmowatym uchem, profilowany kubek, kółko brązowe, liczne fragm. ceramiki oraz rdzeń krzemienisty, mający analogie na innych stanowiskach kultury łużyckiej. Cmentarzysko datowane jest wstępnie na młodsze fazy rozwojowe kultury łużyckiej.

Zgodnie z ustaleniami z konserwatorem ds. zabytków archeologicznych badania będą kontynuowane.

Trzemeszno Lubuskie, st. 2
gm. Sulęcín, woj. gorzowskie
AZP 51-11/3

Wojewódzki Konserwator Zabytków
w Gorzowie Wlkp.

Badania prowadził Tomasz Plonka z zespołem. Badania sondazowe na trasie gazociągu. Osada łużycka.

*Literatura: *Archeologiczne badania...*, s. 104-106.

Wysoka, st. 1, gm. Łañcut, woj. rzeszowskie — patrz: wczesna epoka brązu

Żebry Wielkie, st. 1
gm. Klukowo, woj. łomżyńskie
AZP 46-80/—

Muzeum Okręgowe w Łomży

Badania prowadziła Jolanta Deptuła. Finansowane przez Muzeum Okręgowe w Łomży. Pierwszy sezon badań. Cmentarzysko płaskie ciałopalne kultury łużyckiej z przełomu epoki brązu i żelaza.

Stanowisko położone jest ok. 0,5 km na południe od zabudowań wsi Żebry Wielkie, w pobliżu drogi lokalnej. Zajmuje łagodne wzniesienie porośnięte lasem. Obecnie użytkowane jest jako żwirownia, której właścicielem jest Kazimierz Kamiński. Cmentarzysko zostało odkryte przypadkowo.

Badania ratownicze podjęto ze względu na niszczenie obiektów przez wybieranie żwiru. Obserwacje archeologiczne przeprowadzono na obszarze ok. 600 m². Badaniami objęto wschodnią partię stanowiska, z której już usunięta była warstwa ziemi grubości ok. 50-60 cm. Na tej głębokości rysowały się jamy grobowe, kolisty, o średnicy 40-120 cm, w przekroju nieckowate, o miąższości 20-50 cm. Wypełnisko stanowiła szarobrunatna ziemia z węglem drzewnym. Dna grobów 5, 6, 7, 8 wyłożone były kamieniami polnymi. Wyeksplorowano 10 grobów i 2 jamy. Wyposażenie grobów stanowiły ułamki naczyń. Najliczniejszą grupą (70%) były naczynia jajowate i beczułkowate wykonane z gliny żelazistej z bardzo dużym dodatkiem gruboziarnistego tłuczni, przy krawędzi zaopatrzone w rząd otworków. Z grobu nr 7 pochodzi mały, żelazny nóż.

Dokumentacja i materiały znajdują się w Muzeum Okręgowym w Łomży.

Badania nie będą kontynuowane.

Żółwin, st. 2, gm. Międzyrzecz, woj. gorzowskie — patrz: paleolit i mezolit